

Jutarnji list 24.04.2023.

VELIKA ŠKRTICA

Sve ove tvrtke varale su kupce pa su kažnjene: A pogledajte samo što se događa u Hrvatskoj...

Nedavni slučaj austrijskog proizvođača Manner, zorno pokazuje koliko je važno da država ima ozbiljnu udrugu za zaštitu potrošača

Piše: [Dora Koretić](#)

Objavljeno: 24. travanj 2023. 08:03

Ilustrativna fotografija

Ranko Suvar/Cropix/Cropix

Vežane vijesti

Ovotjedni slučaj u kojemu je austrijski proizvođač Manner proglašen krivim za prijevaru potrošača zorno pokazuje koliko je važno da država ima ozbiljnu udrugu za zaštitu potrošača.

Naime, poznatog austrijskog proizvođača pred sud je odvela upravo austrijska udruga za zaštitu potrošača te uspjela dokazati da je Manner varao kupce kad je u istoj ambalaži u kojoj prodaje osnovne napolitanke od 400 grama prodavao i napolitanke okusa Mozart Mignon, ali manje gramaže. Tvrtka je kažnjena s 30 tisuća eura jer je sud zaključio da 40 do 50 posto

prazne ambalaže kupca može dovesti u zabludu neovisno o tome što je na njoj ispisana točna gramaža.

Austrijski potrošači slave, no hrvatski za to nemaju mnogo razloga nakon što je Ministarstvo gospodarstva dugi niz godina sustavno radilo na istiskivanju ionako slabih udruga koje su u Hrvatskoj više-manje obavljale isključivo poslove savjetovaništva. U međuvremenu, Europa i svijet puni su primjera udruga i potrošača koji su na sudu pobijedili korporacije te ih natjerali da prestanu varati potrošače, a mi vas podsjećamo na neke od tih slučajeva.

TEEKANNE

Njemačka udruga za zaštitu potrošača na sudu je 2015. godine dokazala da njemački proizvođač Teekanne zavarava kupce kad navodi da njegov čaj od brusnice i vanilije sadrži pravu brusnicu i vaniliju, i to onda još na ambalaži ilustrira njihovim slikama, iako je iz popisa sastojaka jasno da tih okusa u čaju nema. To je mišljenje prethodno potvrdio europski Sud pravde EU, a njemački niži sud je potom donio presudu da je praksa zavaravajuća prema potrošačima i da tvrtka ne smije na taj način reklamirati proizvod.

Prema popisu sastojaka, u spornom je čaju bilo hibiskusa, jabuke, lišća crnog ribizla, narančine kore i šipka te "prirodnih okusa s okusom brusnice".

NEPTUNE DISTRIBUTION

Nakon što su Francuzi 2009. godine tvrtki koja proizvodi mineralnu vodu Saint-Yorre i Vichy Celestins zabranili da je reklamira kao vodu s malim udjelom soli (u stvarnosti je bila puna natrijeva hidrogenkarbonata), isto je 2015. potvrdio i Sud pravde EU. Sud je potvrdio da propisi EU omogućavaju proizvođačima mineralne vode da ih reklamiraju kao pogodne za dijete s niskim udjelom natrija isključivo ako sadrže manje od 20 miligrama na litru, što Neptune nije zadovoljio.

EBOOKERS.COM

Njemačka udruga za zaštitu potrošača od Suda pravde EU ishodila je 2012. potvrdu da kompanije kao što je ebookers.com, koje prodaju aviokarte, ne mogu automatski uz kartu potrošačima prodavati i osiguranje u slučaju otkaza, što je ebookers.com činio.

Sud je potvrdio da potrošači moraju imati mogućnost sami odabrati koje dodatne usluge žele platiti te da takvi dodaci ne smiju biti uključeni automatski u konačnu cijenu karte. Zabrana se odnosila i na ostale kompanije koje su provodile sličnu politiku, no i danas se potrošači povremeno susretnu s kompanijama koje pokušavaju podmetnuti ovaj neopravdani trošak.

VOLKSWAGEN

Vjerojatno je najpoznatiji slučaj koji su izborili potrošači afera Dieseldgate, kada je Volkswagen priznao da je varao na testovima količine ispušnih plinova u svojim dizelskim vozilima. Na njemačkom sudu odštetu je od proizvođača tražilo čak 444 tisuće oštećenih kupaca, a iako je VW pokušavao na sve načine izbjeći plaćanje, zasad se čini da neće izbjeći ruci pravde.

Naime, Savezni sud u Karlsruheu 2020. je presudio da VW mora platiti odštetu njemačkim kupcima, pa će svi oni koji su protiv diva podnijeli tužbu imati mogućnost dobiti neku zadovoljštinu kroz sudske postupke. U postupak protiv VW-a krenuli su i Slovenci, njih šest tisuća koji su također kupili sporna vozila, te podnijeli kolektivnu tužbu protiv njemačke tvrtke.

DR. OETKER

Poznatog proizvođača pred sud su opet odveli njemački potrošači smatrajući da Dr. Oetker vara kupce kad na proizvodu "Crunchy muesli" izračunava kalorije na 100 grama - ali ne 100 grama konkretnog proizvoda iz paketa nego 100 grama pripremljenog proizvoda, u kombinaciji s mlijekom.

U sporu je presudio federalni sud u Karlsruheu, koji je zaključio da proizvođač na prednjoj strani mora navesti usporediv podatak s ostalim proizvodima - a to su kalorije izračunate na 100 grama konkretnog proizvoda. Na proizvodima danas zato stoje obje informacije - i broj kalorija na 100 grama konkretnog proizvoda, ali i podatak o kalorijama izračunat na primjeru 40 grama proizvoda i 60 mililitara mlijeka.

DANONE

Francuski proizvođač doživio je prilično veliku negativnu reklamu kad su pojedine države svijeta u pitanje dovele njegovu tvrdnju ispisanu na jogurtima Actimel i Activia, na kojima se tvrdilo da jačaju imunološki sustav i da je to znanstveno dokazano. Prvo je zbog nedostatka pravih znanstvenih dokaza sud u Clevelandu donio odluku da tvrdnju moraju ukloniti sa svojih proizvoda, a potom je, 2014., odlučeno da tvrtka u UK-u mora izmijeniti svoj reklamu za proizvod Aptamil jer je sadržavao tvrdnje koje nisu bile dozvoljene u EU.

ARLA FOODS

OGLAS

Sud u Švedskoj zabranio je u veljači ove godine tvrtki Arla Foods da reklamira kako njeni proizvodi sir i maslac na ostavljaju ugljični otisak jer se potrošač time dovodi u zabludu misleći da njihova proizvodnja ne utječe negativno na klimu. Ako tvrtka prekrši odluku, prijeti joj kazna od 94 tisuće dolara.

KELLOGG

Ova je kompanija lani izgubila sudsku bitku protiv Velike Britanije, koju je tužila jer je zahvaljujući novim propisima o regulaciji soli sa svojim žitaricama dospjela u kategoriju proizvoda s ograničenom mogućnošću reklamiranja. Iako je na sudu tvrdila da njezine žitarice, kad se pomiješaju s mlijekom, imaju sasvim drugačije omjere soli, ti argumenti nisu prihvaćeni.

ZABA, PBZ, ERSTE, RBA, HYPO-ALPE-ADRIA, OTP, SPLITSKA BANKA, VOLKSBANK

Godine 2021. izborena je praktički jedina kolektivna pobjeda potrošača u Hrvatskoj protiv korporacija, odnosno protiv osam banaka. Naime, njih su 2012. godine tužile udruge Potrošač

i Franak smatrajući da je primjena valutne klauzule u švicarskom franku nedopuštena i nepoštena, baš kao i primjena ugovorene odredbe o promjenjivoj kamatnoj stopi iz svih ugovora o kreditima s valutnom klauzulom.

Nakon nekoliko krugova sudskih bitaka cijela je priča završila na Ustavnom sudu, kojemu je sedam banaka podnijelo žalbe na presude Vrhovnog suda Republike Hrvatske i Visokog trgovačkog suda koje su išle u korist potrošača. Odluka Ustavnog suda djelomično je potrošačima otvorila put za individualne tužbe protiv banaka.

Imate prijedlog za veliku škrticu?

Pišite na velika.skrtica@gmail.com